

The Letter Ayin: At the Crossroads of Teshuva

(1) שו"ע אורח חיים סימן תקפה:ב

(ב) קודם שיתקע יברך לשמוע קול שופר ויברך שהחיינו: הגה ואין חילוק בין אם יברך לעצמו או שכבר יצא ומברך להוציא אחרים אפילו הכי מברך התוקע שתי ברכות הנזכרות (ב"י ותה"ד) ויתקע תשר"ת ג' פעמים ותש"ת ג' פעמים ותר"ת ג' פעמים: הגה וטוב לתקוע בצד ימין אם אפשר לתקוע בכך (מנהגים) וכן יהפוך השופר למעלה שנאמר עלה אלהים בתרועה (רוקח ומהרי"ל):

(2) משנה ברורה סימן תקפה

(ז) בצד ימין - (יח) של פיו משום דכתיב והשטן עומד על ימינו לשטנו:

(3) שער הציזון סימן תקפה אות יח

(יח) מ"א ומ"א כתב עוד טעם משום דבשמאל התפילין מגינין וסיים וא"כ איטר יד יש לתקוע בימין דידיה ולא העתקתי בפנים דאפשר דלטעם הראשון לא שייך זה [וקרוב לומר שמפני זה לא העתיק הגר"ז החילוק דאיטרן ועוד דהחמד משה כתב דל"ד שהתפילין של יד של התוקע מגינה אלא תפילין דעלמא מגינים על מדת שמאל שהוא הדין ולפיכך אין חילוק בין איטר לאחר וכן נראה מהכונות עכ"ד:

(4) ביאור הלכה, שם ד"ה וטוב

שמעתי בשם הגאון מהר"ר מאיר שמחה הכהן טעם נכון כי בש"ס ר"ה ד' ל"ד ילפי לה לתקיעת שופר מחצוצרות המלחמה ובקרא (שופטים ז) אצל מלחמה בגדעון כתיב ויחזיקו ביד שמאלם כלפידים וכידי ימינם השופרות לתקוע וכר':

(5) ספר בראשית פרק לח

(יד) ותסר בגדי אלמנותה מעליה ותכס בצעיף ותתעלף ותשב בפתח עינים אשר על דרך תקנתה פי ראתה פי גדל שלה והוא לא נתנה לו לאשה:

(6) ספורנו עה"ת ספר בראשית פרק לח פסוק יד

(יד) בפתח עינים. בהתחלת שתי מסילות כי המסילה תקרא עין כמו על העין בדרך שור:

(7) ספר דברים פרק יא

(כו) ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה:

(8) ספורנו עה"ת ספר דברים פרק יא פסוק כו

(כו) ראה. הביטה וראה שלא יהיה עניןך על אופן בינוני כמו שהוא המנהג ברוב. כי אמנם אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה והם שני הקצוות כי הברכה היא הצלחה יותר מן המספיק ע"צ היותר טוב. והקללה היא מארה מחסרת שלא יושג המספיק ושניהם לפניכם להשיג כפי מה שתבחרו:

(9) ספר דברים פרק ל

(טו) ראה נתתי לפניך היום את החיים ואת הטוב ואת המות ואת הרע:

(10) ספר מלכים א פרק יח

(כא) ויגש אליהו אל כל העם ויאמר עד מתי אתם פסחים על שתי הסעפים אם יהנה האלהים לכו אחריו ואם הפעל לכו אחריו ולא ענו העם אתו דבר:

(11) ילקוט שמעוני משלי - פרק ו - המשך רמז תתקלח

משל לאדם שהיה מהלך באישון לילה ואפלה ומתירא מן הקוצי ומן הברקנים ומן הפחתים ומן החיה רעה ומן הלסטים ואינו יודע באיזו דרך מהלך, נזדמן לו אבוקה של אור ניצול מן הקוצים ומן הברקנים ומן הפחתים, ועדין הוא ירא מן החיה רעה ומן הלסטים ועדין אינו יודע באיזו דרך מהלך, כיון שעלה עמוד השחר ניצול מחיה רעה ומן הלסטים, ועדין אינו יודע באיזה דרך מהלך הגיע לפרשת דרכים ניצול.

(12) רמב"ם יד החזקה - הלכות תשובה פרק ג

(ד) אע"פ שתקיעת שופר בראש השנה גזירת הכתוב, רמז יש בו כלומר עורו ישינים משנתכם, ונרדמים הקיצו מתרדמתכם, וחפשו במעשיכם, וחזרו בתשובה, וזכרו בוראכם, אלו השוכחים את האמת בהבלי הזמן, ושוגים כל שנתם בהבל וריק אשר לא יועיל ולא יציל, הביטו לנפשותיכם, והטיבו דרכיכם ומעלליכם, ויעזוב כל אחד מכם דרכו הרעה ומחשבתו אשר לא טובה. לפיכך צריך כל אדם שיראה עצמו כל השנה כאלו כאילו חציו זכאי וחציו חייב וכן כל העולם חציו זכאי וחציו חייב חטא אחד הרי הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף חובה וגרם לו השחתה, עשה מצוה אחת הרי הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף זכות וגרם לו ולהם תשועה והצלה שנאמר וצדיק יסוד עולם זה שצדק הכריע את כל העולם לזכות והצילו.

(13) דובב מישרים, משאות לימי תשובה (מאמר מב – פרשת דרכים)

הגיע לפרשת דרכים—ניצל מכולם. יום הכיפורים הינו פרשת דרכים לכולנו. הוא השלט, המורה לנו על הדרך השוכשת ומזהיר אותנו מפניה, כי היא מובילה למבוי סתום של מבוכת הלב והמוח. יום קדוש זה מאיץ בנו, כי נלך בדרך המלך של התורה, המובילה אותנו, יחיד ורבים, לשלוות נפש ולנחת רוח בדרכנו.

(14) דרך המלך, סמיכת התורה (דף שי-שיא)

סמיכת של לעיני כל ישראל עם בראשית כי התורה נעוץ סופו התחלתו, אבל איתא בפרדס שער האותיות פרק י"ט שנודע שביסוד יש שני ענפים ימין ושמאל, מהימין יונק צד הקדושה ומהשמאל יונק צד הטומאה ר"ל, וזה נרמז באות ע' שהוא ביסוד עם שני ענפים ימין ושמאל, עכ"ל"ק. וכל עבודת איש הישראלי להגביר את ענף הראשון של ימין שרק הקדושה תקבל אור אלקי ולא ס"א, וכשח"ו החטאים גוברים כמו עתה בגלות, ענף ה' של האות ע' יונק העיקר ועל העמים שקטים ושלוים ובהקדושה יש ח"ו הסתר שמקבל מעט. ויוכל להיות שזה הרמז בתורתו של רבי מאיר היה נכתב כתנות אור בא', אשר קשה להבין עפ"י פשוט, כי ממה נפשך או שתורתנו הכתבה שלא כדת ח"ו או תורת ר"מ, אבל להנ"ל היה נכתב ג"כ בע' רק ענף הא' היינו הראשונה היה שם העיקר והאחרונה ה' לא קיבל, וזה היה נכתב כתנות עור בא' ולא בב', הראשונה לא האחרונה כי מן הקדושה קיבלה. וזה הרמז אשר עשה משה לעיני כל ישראל בראשית, שראשית העי"ן התגבר לא האחרונה, הא' לא ה' וכל האור והשפע הלכה רק לקדושה וק"ל.

(15) ספר קהלת פרק י פסוק ב **לב חכם לימינו ולב פסיל לשמאלו.**

(16) תלמוד בבלי מסכת שבת דף פח/ב

אמר רבא למיימינין בה סמא דחיי למשמאילים בה סמא דמותא

(17) ישמח משה לפרשת לך לך

ויאמר אברם אל לוט וגו' הפרד נא מעלי אם השמאל ואימינה ואם הימין ואשמאילה. על דרך הזהר (וזהר ח"א ע"ט ע"א) דאברהם דא נשמתא קדישא, לוט דא יצר הרע, ועל פי שיש שני מיני הסתה של יצר הרע, אחד על פי מדת הדין על פי שפירשתי הפסוק (דברים כ א) וראית סוס ורכב וגו', שמיעץ לאדם למנוע אותו מדרכי התשובה, ואומר לו שהדין נותן שלא יקבלנו בתשובה, וצריך האדם להשיב לו כי חפץ חסד הוא ית', ולא יחפוץ במות המת כי אם בשוב החוטא מחטאתו. וגם יש הסתה להיפך על פי מדת הרחמים, כמו שדרשו רז"ל בפסוק (חגיגה ט"ז ע"א) אל תאמינו בריע ואל תבטחו באלוף (מיכה ז ה), אם יאמר לך יצר הרע חטא והקב"ה מוחל לך אל תאמין, וצריך להשיב לו כל האומר הקב"ה וותרן וכו' (ב"ק נ' ע"א). וידוע דימין הוא חסד ושמאל הוא דין, כמו שדרשו (ירושלמי סנהדרין פ"א ה"א) בפסוק (מלכים א' כ"ב [כב יט]) וכל צבא השמים עומדים עליו מימינו ומשמאלו, ועל פי זה יתבאר הפסוק הנ"ל, והבין:

